

Tilsynserklæring for skoleåret 2017/2018 for Haubro Landsbyskole - Himmerlands Friskoleskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 861012	Skolens navn: Haubro Landsbyskole - Himmerlands Friskole
----------------------	---

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Bent Winther Bengtson

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
05-04-2018	Hele skolen	Morgensang/fortælling	Praktiske/musiske fag	Bent Winther Bengtson
05-04-2018	3./4. klasse	Matematik	Naturfag	Bent Winther Bengtson
05-04-2018	5. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Bent Winther Bengtson
05-04-2018	9. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Bent Winther Bengtson
05-04-2018	5. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Bent Winther Bengtson
05-04-2018	9. klasse	Matematik	Naturfag	Bent Winther Bengtson
05-04-2018	7. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Bent Winther Bengtson
05-04-2018	5./6. klasse	Håndværk og Design	Praktiske/musiske fag	Bent Winther Bengtson

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Dette var mit andet tilsynsbesøg på skolen, og igen i år har det været en glæde at overvære undervisningen på forskellige klassetrin og have gode og udbytterige samtaler med lærere og elever og ikke mindst skolens dygtige leder.

Samtalerne har blandt andet taget udgangspunkt i faglige drøftelser og de mange pædagogiske tiltag, der finder sted i disse år. Og ikke mindst den samfundsmæssige udvikling som medspiller/modspiller til disse. De frie skoler har jo gode muligheder for at navigere i alt dette og lave de bedste kombinationsmuligheder.

Forståelsen af skolens egen kultur, herunder den pædagogiske grundholdning og tænkning på skolen samt skolens arbejde med udmøntning af værdigrundlaget, er drøftet med skolens leder i en rigtig god evalueringssamtale som afslutning på tilsynsbesøget. Endvidere har vi vendt opfattelserne af dannelsesbegrebet, som har så stor betydning for skolens daglige virke (blandt andet om en anerkendende tilgang til undervisningen og arbejdet med elevernes udvikling). Skolen vægter betydningen af nærhed, fællesskab og et godt læringsmiljø.

En rigtig god snak, hvor vi også har vendt emner som projektarbejde, valgfag, brug af facebook, førskolegruppe, kreative fag o.m.a.

Mit tilsynsbesøg i indeværende skoleår har endnu en gang bekræftet, at Haubro Friskole er en velfungerende skole med et solidt fagligt undervisningsniveau. Det er en rummelig skole med plads til diversitet, og hvor der samtidig er fokus og opmærksomhed på dannelse og ordentlighed. Der er en fælles retning med mulighed for differentierede løsninger. Dette praktiserer man rigtig godt.

Besøget i indeværende skoleår har givet mig mulighed for at overvære en undervisning, hvor paratheden til at modtage undervisning og lyst til at lære er fremherskende. Jeg har primært oplevet søde og videbegærlige elever, der ønsker at lære og blive dygtige i de forskellige fag. Elever, der gerne vil bidrage med viden og løsninger, og som får mulighed herfor af lærerne.

Som tilsynsførende er det en god pædagogisk og menneskelig oplevelse at besøge skolen og overvære såvel undervisningen som opleve en skole, der er præget af entusiasme, holdninger og varme, og hvor der er klare holdninger til respektfuld menneskelig omgang med hinanden. Alt sammen med det primære formål at levere et godt stykke arbejde til gavn for elevernes fremtid.

Skolen har et kompetent og engageret personale, der arbejder målrettet med at udvikle hver enkelt elevs potentiale. Jeg ser læreprocesser, hvor målene i timen er tydelige for eleverne, og hvor der er opmærksomhed omkring den enkelte elevs læringsprogression. Også ved mit besøg i år har jeg primært oplevet læringsituationer, hvor der er tydelig retning og ro til undervisning. Der arbejdes og læres, og eleverne trives hermed.

3 Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale,

dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

Uddybning

Såvel til morgensamlingerne som i den faglige undervisning kommunikerer der tydeligt og klart om mål, indhold og hensigter. Professionel pædagogisk sprogbrug. Stor betydning for elevernes samlede udvikling.

4 Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Undervisningen matcher til fulde, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Fælles Mål er udgangspunkt for undervisningen. Lærerne har desuden udarbejdet årsplaner til mere konkret uddybning af undervisningens formål og indhold. Didaktisk, organisatorisk og metodisk er der styr på undervisningen. Godt fagligt overblik er kendetegnende for fagområdet. Lærerne er gode til at perspektivere undervisningskonteksten for eleverne. Hvor er man henne i de enkelte faglige situationer, hvad gik forud herfor og hvad følger efter? De besidder god faglig sprogbrug.

Der arbejdes kompetent med grammatisk forståelse, sprogbrug/udtale, litteratur, skriftlighed, power-points o.m.a. Portalerne bruges relevant til understøttelse af disse læringsituationer.

Undervisningsmetoderne i fagene opleves som effektive og giver gode muligheder for differentieret opgaveløsning. Fundamentet bliver sikkert grundlagt, og begrebsapparatet og overblik over fagenes elementer og metoder arbejdes der godt på at udmønte op gennem årgangene. Det er åbenbart, at eleverne udvikler sig fagligt på grund af lærernes målrettedhed og tydelighed.

Lærerne har i kraft af en professionel bevidst differentiering godt styr på den enkelte elevs niveau og faglige ståsted (vigtigt, når der samlæses på tværs af visse årgange).

Undervisningen matcher forventningerne til elevernes kunnen og lærelyst. Der er øje for både undervisningsmål og læringsmål. Undervisningsmidlerne, brugen af it og tilhørende portaler er generelt også ok og passende.

Ser man på skolens karakterer i dette fagområde ved folkeskolens afgangsprøve sidste år (skolens første prøveår), kan man samlet set kun betegne disse som værende ganske tilfredsstillende.

5 Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Uddybning

De faglige betragtninger indenfor det humanistiske fagområde (se ovenfor) er også gældende for undervisningen inden for det naturfaglige område. Substantiel og pædagogisk velfunderet undervisning med gode faglige og differentierede forløb. Undervisningen baserer sig på og tager udgangspunkt i Fælles Mål for folkeskolen. Der er flot udarbejdede årsplaner i fx matematik, hvor de didaktiske og metodiske overvejelser naturligvis tager højde for at matche niveauet i de enkelte klasser. I undervisningen anvendes inspirerende og relevant bogmateriale kombineret med interessante it-portaler.

Eksempelvis arbejdes der på mellemtrinnet differentieret med introduktion til og videreførelse af arbejdet med vinkler (brug af vinkelmåler, Geogebra m.m.) Rigtig god undervisning.

I overbygningen ser man eksempler på samtidigt arbejde med og undervisning i dels kongruente figurer, dels i sandsynlighedsregning. Flot fagligt overblik og inspirerende undervisning.

Eleverne udfordres fagligt, og der finder en fin interaktion sted mellem eleverne indbyrdes og mellem lærer og elever. Undervisningen er også effektiv i kraft af varierede arbejds- og organisationsformer. I de lektioner, hvor jeg overværede undervisningen, var de valgte emner både vedkommende, relevante og aktuelle. Eleverne forstod hensigten med undervisningsforløbene, fordi lærerne gav gode begrundelser for baggrunden for forløbene og målene herfor. God energi i undervisningssituationerne.

6 Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.2 Uddybning

På baggrund af overværelse af undervisningen samt samtaler med personale og skolens ledelse er det tydeligt, at fagområdet i den praktisk-musiske dimension har et flot, fagligt niveau. Der er adskillige tværfaglige praktisk-musiske aktiviteter og traditioner henover skoleåret. Skolen er god til at dokumentere processer med flotte produkter foranstaltet af flotte kulturteknikker fra dette fagområde. Skolen vægter det praktisk-musiske fagområde højt, som led i elevens dannelse. Ved tilsynsbesøget overværede jeg undervisning i håndværk og

design (arbejde med træ samt madkundskab). Fint undervisningsniveau med relevant indhold. Engagerede undervisere og elever.

Morgensamlingerne indeholder blandt andet fortælling som et væsentligt element. Også fremlæggelse af elevprojekter kan indgå i samlingerne.

Skolen inddrager fint lokaliteterne i skolens nærområde og har fx en del udeskole/udeundervisning.

7.1 Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.2 Mulighed for uddybning af elevernes standpunkt i dansk

Observation af elevernes undervisning på flere klassetrin har givet det indtryk, at deres standpunkt i dansk står mål med kravene i folkeskolen. Der er god forståelse for og løsning af de stillede opgaver (grammatik/ordklasser, læseaktiviteter, litteraturforståelse, skriftlig sprogbrug, brug af it i faget). Elevernes begrebsdannelse i faget er i orden. Den faglige sprogbrug og faglige forståelse generelt set også tilfredsstillende. Stor spredning dog i fx en enkelt klasse med en del ordblinde elever. God brug af it-rygsæk. Og flot lærerarbejde med udvikling af de enkelte elevers niveau.

Samtaler med lærerne om elevernes niveau understøtter denne konstatering. Indholdet i undervisningen tager udgangspunkt i kompetenceområderne og færdigheds-og vidensområderne i Fælles Mål samt de lokale årsplaner. Prøvekaraktererne i faget efter 9. klasse måler sig med karaktererne i folkeskolen (første prøveår sidste år).

7.3 Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.4 Mulighed for uddybning af elevernes standpunkt i matematik

Observation af undervisningen på mellemtrinnet og i udskolingen bekræfter, at elevernes standpunkt i matematik fint står mål med kravene og niveauet i folkeskolen. Selvfølgelig med den naturlige spredning, der kan og vil være i en klasse og på tværs af klasser. God faglig forståelse for fx vinkler, kongruens og sandsynlighedsregning. Flot brug af Geogebra i fx 4. klasse. I udskolingen eksempler på skarpe og hurtige løsninger af opgaver med en noget høj sværhedsgrad. Eleverne arbejder ihærdigt, og ved faglige udfordringer bruger de hinanden eller lærernes kompetencer. Dygtig brug af portaler og tekniske hjælpemidler. Prøvekaraktererne efter 9. klasse i faget bekræfter, at standpunktet står særdeles fint mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen (skolens første prøveår).

7.5 Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.6 Mulighed for uddybning af elevernes standpunkt i engelsk

Elevernes faglige standpunkt i engelsk i forhold til fagets kompetenceområder og færdigheds- og vidensområder er tilfredsstillende. Grammatisk forståelse, udtale og ordforråd har et pænt niveau. Brug af blandt andet Clio Online og Google Docs. Selvfølgelig pæn stor spredning i fagligt niveau, men samlet set ok.

Det tilstræbes, at klasserumssproget er engelsk, men ved naturlige udfordringer med forståelse af problemstillinger og opgaveløsninger suppleres med samtale på dansk. God variation, som eleverne er med på. Eleverne har et fint gå-på mod og er ivrige efter at dygtiggøre sig. Sproget falder dem naturligt. Jeg oplever en faglig "modenhed" hos en del elever i udkolingen, når det kommer til begreber som opgaveforståelse, perspektiveringer, analyser, sprogbrug og ordforråd. Og ikke mindst anvendelse af it-grej. Fantastiske prøvekarakterer sidste år ved prøven i faget.

7.7 Fører skolen til prøve i historie?

Ja

7.9.1 Mulighed for uddybning af elevernes standpunkt i historie

8 Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

8.1 Uddybning

Tilsynsbesøget i skoleåret 2017/2018 har igen givet mig mulighed for at konstatere, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningen er fagligt, metodisk og didaktisk velfunderet, og som jeg også konstaterede sidste skoleår, finder der en god, målrettet og velovervejet undervisning sted med sigte på effektiv læring i et flot, samlet undervisningstilbud. Karakteriseret ved helhed, kontinuitet og kvalitet.

Der samlæses på en del klassetrin. Fagligt overblik og gode evalueringsmetoder bevirker, at dette fungerer udmærket.

Skolen har valgt, at Undervisningsministeriets "Fælles Mål" er udgangspunktet for undervisningens mål og indhold. Herunder kompetenceområder, kompetencemål samt færdigheds- og vidensmål. Der er som nævnt udarbejdet årsplaner for de enkelte fag som supplement til Fælles Mål. Fagrækken og fagenes placering på de enkelte klassetrin er meget lig den, der er beskrevet i bilag 1 i forbindelse med folkeskolelovens paragraf 16. Der er en velovervejet pædagogisk tænkning op gennem skoleforløbet.

Kombinationen af morgensamlinger med fortælling, obligatoriske fag, valgfag, udeskole/udeaktiviteter, ud-af-huset inspiration, brug af nærområdet, ture, projekter, fagdage, emneuger, traditioner, praktisk-musiske aktiviteter samt sociale aktiviteter udgør et solidt skoletilbud, der skoleåret igennem er med til at udvikle det hele

barn og unge menneske i skolens hverdag. Samlet set understøtter skoletilbuddet både de faglige ambitioner og den værdimæssige dannelsestænkning og de prioriteringer, som skolen står for. Der er simpelthen god sammenhængskraft i skolens helhedstilbud.

Mine snakke med lærerne underbygger det indtryk, jeg har fået ved gennemsyn af undervisningsmidlerne, at disse er valgt med omhu og grundighed. Grundbøger suppleres med andet relevant materiale, så man herved bedre kan nå målene med undervisningen. Brugen af elektroniske on-line programmer supplerer jævnligt de anvendte grundbøger. It-tekniske hjælpemidler anvendes naturligt i undervisningssituationerne, når de tydeligt og hurtigt fremmer målene med de forskellige læringsituationer.

Fremhæves må også undervisningens effektivitet i skolens arbejde og tilbud. Eleverne er hurtigt parate til at modtage undervisning eller gå i gang med opgaverne. Ro, orden og ingen spildtid. God klasseledelse.

Skolens ønske om at uddanne fagligt dygtige elever i en varm og tryk skolekultur danner hele grundlaget for at give eleverne en faglig ballast, de kan bruge i deres fortsatte skolegang på eksempelvis en ungdomsuddannelse, efterskole, 10. klasse m.m. Skolen forbereder eleverne til folkeskolens prøver på 9. klassetrin. Prøveperioden i dette skoleår er kun skolens anden prøvetermin. Eleverne forberedes på bedste vis til aflæggelse af folkeskolens prøver.

9 Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

Uddybning

Mit tilsynsbesøg har givet det stærke indtryk, at skolen på bedste vis forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Det er en del af hele kerneværdien i skolens hverdag og arbejde med undervisning og dannelse.

Skolens beskrevne værdigrundlag efterleves til fulde i praksis. Eleverne skal have respekt og forståelse for hinanden og de voksne, og der skal være frihed til forskellighed. De skal tage medansvar for fællesskabet og acceptere hinandens forskelligheder. Sker det ikke, tages der hånd herom. Nærhed, fællesskab og et godt læringsmiljø fremhæves som begreber til at skabe en god atmosfære og stemning på skolen.

Væsentlige elementer i arbejdet med frihed og folkestyre udtrykkes også i skolens nedfældede skriftlige forventninger til hjemmene og eleverne. Det udtrykkes og pointeres også i skolens antimobbepolitik og de enkelte klassers samværsregler. Og praktiseres i såvel undervisningen som i det daglige samvær på skolen. Skolen forbereder endvidere til ovenstående ved afholdelse af morgensamlingerne, hvor alle kan komme til orde og blive taget alvorligt.

9.1 Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

Uddybning

Undertegnede har gennem mit tilsynsbesøg kunnet konstatere, at det er en af skolens forcer at arbejde med det, man kunne kalde demokratisk dannelse og elevernes involvering heri. Og at dette er stærkt medvirkende til, at eleverne hver dag får mulighed for at opleve en tryghed og trivsel, der samtidig er en forudsætning for effektiv læring. Man kan ligefrem afspejle skolens kultur, dens hverdag og grundholdninger i begrebet "demokratisk dannelse".

Det er naturligvis mest betydningsfuldt, at der arbejdes med de demokratiske dannelsesbegreber i skolens hverdag og praksis. Dette gør man på blandt andet som beskrevet her:

- Lærernes naturlige autoritet (og elevernes respekt herfor) bevirker, at dialogen og kommunikationen med eleverne bliver gensidig respektfuld. Dannelsesaspektet er ligeledes i centrum i tale/lytte situationerne i undervisningen. Der lægges vægt på respektfulde samværsformer, og fx gives der tid til at se nødvendigheden af at have en respektfuld dialog om det at markere sig i timerne og være deltagende. Det handler om betydningen af, at alle kan og bør byde ind med viden, holdninger og meninger.
- Eleverne er bevidste om skolens og klassernes samværsregler og taler ordentlig til hinanden og de voksne. Eleverne deltager ligeligt og ivrigt i eksempelvis debatter og meningsudvekslinger og er ikke bange for at udtrykke forskellige holdninger og have forskellige opmærksomhedspunkter. De giver hinanden plads og vil gerne bidrage til fællesskabet.
- Skoleårets gang med fejring/afholdelse af traditioner, de mange musisk/kreative aktiviteter samt fællesskabet via morgensamlingerne medvirker i høj grad til at fremme elevernes alsidige udvikling og demokratiske sindelag.
- Der arbejdes med demokratiske og dannelsesmæssige emner i en del fag, herunder blandt andet i de humanistiske fag. Der oplyses, diskuteres, argumenteres, nuanceres og lyttes. Tolerance giver plads til uenighed.
- Der er ro og orden i og omkring undervisningen. God struktur og god klasseledelse, der giver mulighed for, at den enkelte bliver set og hørt hver dag.
- Personalet er meget nærværende og opmærksom på den enkelte elevs trivselssituation og arbejder bevidst med elevens selvvindst.
- Skolens beskrevne antimobbepolitik medvirker til at holde fokus på det gode samvær.
- Skolens elevråd er jo i sig selv et demokratisk fænomen med indflydelse og involvering som nogle af formålene.
- Skolens elever deltager i en del aktiviteter hen over skoleåret. Det er aktiviteter, der har forskellige formål. Medvirker til en samfundsmæssig bevidsthed.

9.2 Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

Uddybning

Se ovenstående betragtninger, der dækker over dette spørgsmål.

9.3 Er der kønsligestilling på skolen?

Ja

Uddybning

Alt andet ville være utænkeligt. Jævnfør de to første skolebeskrivelser i dette afsnit.

10 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

10.1 Uddybning

Der er elevråd på skolen, som varetager de fælles interesser.

12. Donationer

Har skolen i det foregående kalenderår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusiv moms fra samme donator?

Nej

12.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusiv moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusiv moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
------	---------	----------------

12.2 Angiv størrelsen af hver enkelt anonym donation på mere end 20.000 kr. eksklusiv moms.

Beløb i kroner

12.3 Angiv den samlede størrelse af alle donationer i kr. eksklusiv moms.

13. Tilsynets sammenfatning

Haubro Friskole er en god og velfungerende skole, hvor der finder rigtig god undervisning sted, og hvor de dannelsesmæssige opgaver bliver løst på bedste vis. Det generelle faglige standpunkt hos eleverne er ligeledes udmærket. Hele stemningen på skolen er præget af at bedrive god undervisning hver dag - året rundt.

Der er et trygt miljø på skolen, hvor de rette faglige ambitioner er med til at udvikle eleverne på bedste vis. Deres alsidige udvikling tilgodeses og livsdueligheden styrkes.

Kompetente lærere og en dygtig leder er med til at skabe en god atmosfære på skolen. Det er en rummelig skole med plads til forskellighed.